

Tema: Biodiversitet og klima i din have

Tid: Onsdag 14. april kl. 19.30-21.00

- **Lilli Gruwier**
- **Biodi´vafornoget**
- **5 miunutters pause**
- **Natur i haven**
- **Spørgsmål**

VILDSKAB .nu

Giv os naturen tilbage
NATUR | 1 SÆSON

Danske Vandværker
 31 March at 10:18 · 🌐

Vil du gøre en forskel for naturen? 🌱

Med en giftfri have gør du både klimaet, grundvandet og biodiversiteten en stor tjeneste. Det er derfor også blevet i trend med vilde haver. Det oplever biolog Lilli Gruwier, der i stigende grad bliver spurgt om tips og tricks til at dyrke natu

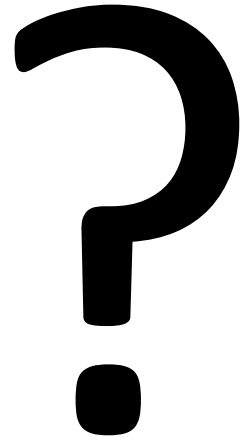
#dknatur

DANSKEVV.DK

Giftfri haver gavner både grundvandet og biodiversiteten — Danske Vandværker

VILDSKAB .nu

Hvorfor skal vi
have mere
natur?

Økosystemet

Økosystemet er en samling af nicher

Nichen er den kombination af **jordforhold, klima, lys og skygge, regnfald, og konkurrence fra andre arter**, der bestemmer hvad der kan lade sig gøre.

Enhver niche i et sundt økosystemet er fyldt ud, fordi en art har **tilpasset sig** og har haft en **konkurrencefordel** i forhold til andre arter

Jo flere nicher – jo flere arter – des højere

biodiversitet!

Biodiversitet

Biodiversitet = livets mangfoldighed
Jo flere arter, jo mere biodiversitet.

1.500

8.000

22.000

30.000

Biodiversitet

- Biodiversitet = **mangfoldighed** (diversitet) af **liv** (bios)
- **Variationen** af nicher, variation af arter
- Men også **interaktionerne!**
- Generalister **&** specialister?

- Nationalparker (Nationalparker), natura200områder, habitatlister, røde lister, handleplaner, §3 arealer, bilagI Varter, frikøb, private initiativer, EU-direktiver ...

Giv slip | Giv plads | Giv tid

Bevar | Beskyt | Genopret | Nyetablér

Vi stopper ikke tabet af
arter, MEN

Hvorfor skal vi have mere natur?

- Naturen er god for os
 - Giver bedre mentalt helbred
 - **Mindre stimuli**
 - **Stiller ingen krav**
 - Reducerer stress
 - Både "ude" og "hjemme" natur tæller
 - Giver glæde og gode oplevelser
 - Børn der vokser op med natur er bedre til at passe på den når de bliver voksne
 - Forhøjer velvære hos ældre
 - Hjælper på klimaet (co2 ophobning i haven)

Fem ting man skal holde øje med

- Planter
- Variation
- Dødt ved og kvas
- Sten og bar jord
- Vand

1.500

8.000

22.000

30.000

Lad de hjemmehørende arter få plads

Som larveplanter:

- "Ukrudt" er vigtige **nektar-** og **larveplanter**
- Hele planten er ligeså vigtige som **blomster** for mange insekter
- 100% danske arter er **ikke nødvendigt**, men en god balance

Blomster

For nektar og pollen:

- **Åbne** blomster med nektar og pollen
 - Dobbelte og fyldte blomster er golde
- Små og tætblomstrede blomster til **sommerfugle**
- Store **asymmetriske** blomster tiltrækker humlebier
 - Humlebier er tunge og kan åbne fx ærteblomster
- **Hvide** blomster med stærk duft til natsværmere
- Blomstring **året rundt**

Fem ting man skal holde øje med

- Planter
- **Variation**
- Dødt ved og kvas
- Sten og bar jord
- Vand

Fem ting man skal holde øje med

- Planter
- Skab nogle strukturer
- **Dødt ved og kvas**
- Sten og bar jord
- Vand

Dødt ved og kratkvas

175.000 tons haveaffald på landsplan årligt

<https://www.youtube.com/watch?v=HNzAkVimvcg>

Fem ting man skal holde øje med

- Planter
- Skab nogle strukturer
- Dødt ved og kvas
- **Sten og bar jord**
- Vand

Fem ting man skal holde øje med

- Planter
- Skab nogle strukturer
- Dødt ved og kvas
- Sten og bar jord
- **Vand**

Andre tanker

- Design
- Naboer & fællesskab
- Del begejstring
- Man skal ikke gå all in
- Der er ikke een løsning der passer alle

Andre tanker

- Design
- Naboer & Fællesskab
 - Indkøb er tørst
 - Vilde villaveje
 - Plantebytte
 - Fællesarealer
- Del begejstreing
- Man skal ikke gå all in
- Der er ikke een løsning der passer alle

Andre tanker

- Design
- Naboer & Fællesskab
- **Del begejstreng**
 - Inaturalist
 - Facebookgrupper
 - Snak over hækken
 - Skilt på postkassen

- Man skal ikke gå all in
- Der er ikke een løsning der passer alle

Andre tanker

- Design
- Naboer & Fællesskab
- Del begejstreing
- **Man skal ikke gå all in**
- Der er ikke een løsning der passer alle

Andre tanker

- Design
- Naboer & Fællesskab
- Del begejstreing
- Man skal ikke gå all in
- **Der er ikke een løsning der passer alle, alle haver er forskellige og alle haveejere er forskellige**

Inspiration

VIRKEMIDDEL KATALOG FOR NATUR

DE VIGTIGSTE MÅL I BIODIVERSITETSFORVALTNINGEN
OG DERES TILHØRENDE VIRKEMIDLER

AARHUS
UNIVERSITET

KØBENHAVNS
UNIVERSITET

PLANTEKATALOG

Planter, der understøtter biodiversitet

Teknisk rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi

nr. 193

2021

AARHUS
UNIVERSITET
DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI

BIODIVERSITETSEFFEKTER AF REWILDING

Videnskabelig rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi

nr. 425

2021

AARHUS
UNIVERSITET

VILDSKAB.nu

Manual for mere natur i haven

Naturkommunen blomstrer vildt

Østerring Kommune

PLANTING THE NATURAL GARDEN

PIET OUDOLF &

Brilliant & Wild GARDEN FROM SCRATCH IN A YEAR

WILDING

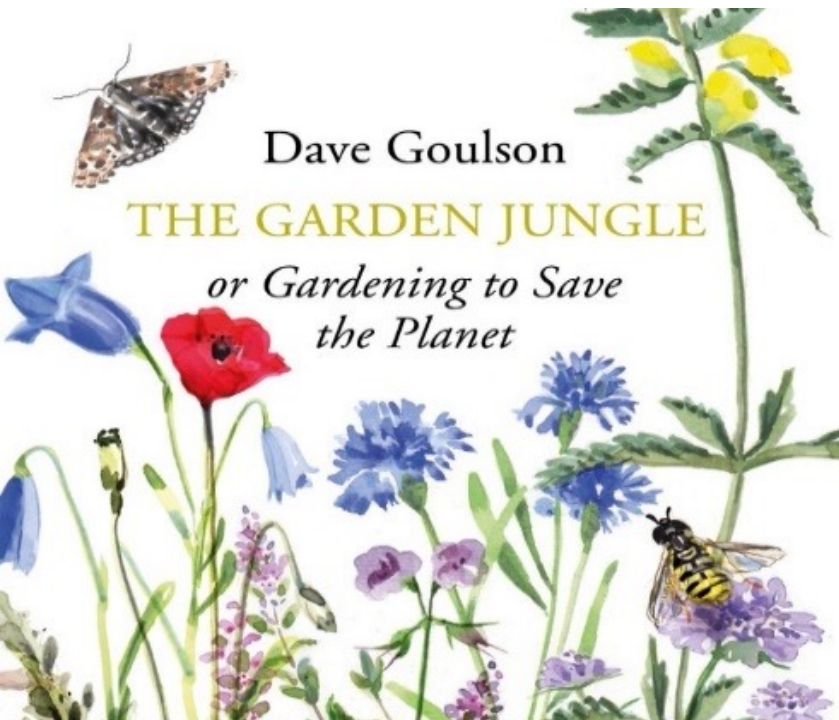
The return

Dave Goulson

THE GARDEN JUNGLE

*or Gardening to Save
the Planet*

'A joyous book'
ALAN TITCHMARSH

the wildlife gardener

CREATING A HAVEN FOR BIRDS, BEES AND BUTTERFLIES

Kate Bradbury
PHOTOGRAPHY BY Julie Watson

LUCY BELLAMY

PHOTOGRAPHS BY JASON INGRAM

VILDSKAB

nu

Lilli Gruwier